

Glåmdal sekretariat IKS	
- 1 DES 2014	
Jnr.: <i>V-127/14</i>	Arkiv: <i>476.6.3</i>
Saksbeh:	Postboks 84, 2341 Løten
	Telefon: 62 43 58 00

Glåmdal sekretariat IKS

www.hedmark-revisjon.no

post@hedmark-revisjon.no

Org.nr.: 974 644 576 MVA

Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.:
Lina Kristin Høgås

Direkte tlf.:
62 80 81 38

Deres ref.:

Vår ref.:
Prosj. 600 812

Dato:
1. desember 2014

Rapport fra gjennomført undersøkelse

Vedlagt følger sluttrapport fra undersøkelse knyttet til "*Utkjøring av slam i 2012*".

Rapporten oversendes kontrollutvalget for videre behandling.

Vennlig hilsen

Lina Kristin Høgås
oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Notat 2014

Utarbeidet av Hedmark Revisjon IKS
på vegne av kontrollutvalget i
Våler kommune

Undersøkelse - knyttet til utkjøring av slam

Hedmark Revisjon IKS

Postadresse: Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
Hjemmeside: www.hedmark-revisjon.no
E-post: post@hedmark-revisjon.no
Org.nr: 974 644 576 MVA

1 Undersøkelse knyttet til utlegging av slam i ny skøyte-trase på Haslemoen – hva var oppdragets art, hvilke avtaler var inngått og oppfølging av disse

Kontrollutvalget i Våler kommune bestilte i møte 11.9.2014 en undersøkelse fra Hedmark Revisjon IKS. Den nøyaktige ordlyden i bestillingen er følgende:

«Kontrollutvalget bestiller en undersøkelse om hva som var oppdragets art, hvilke avtaler som var inngått og oppfølging av disse, i forhold til utkjøring av slam i 2012»

Bakgrunn for saken var opprinnelig regnskapsrevisors orientering om fakturering i forbindelse med utkjøring av slam i 2012. Kontrollutvalget ønsket en nærmere undersøkelse av denne saken.

I følge notat av 1.9.2012, fra tidligere leder for teknisk etat, Kristian Dahlen, har septikkslam siden oppstart av Svenneby laguner «kun blitt lagret i området uten noe form for behandling eller bruk. Septikkslam og avløpsslam går inn under regelverket til Mattilsynet og må behandles i henhold til Gjødselfareforskriften og lagring av ferdigkompostert slam er ikke tillatt. Fylkesmannen har ansvar for forurensning og stiller krav til måten slammene blir behandlet på.

Krav fra både Fylkesmannen og Mattilsynet resulterte i at vi så snart som mulig måtte få en godkjent avsetning på det ferdigbehandlede slammene. Det er flere bruksområder og begrensninger på slam, men slammene fra vår behandling gir ingen tilfredsstillende hygienisering for å unngå sykdomssmitte til planter. Dette betyr at bruk som dyrkingsmedier eller jordforbedringsmidler i landbruket vårt distrikt blir uaktuelt grunnet risiko for potetecystenematode (PCN). Mulighetene våre lokalt blir da begrenset til bruk av slam til toppdekke på avfallsplasser, industrijordprodusenter eller toppdekke til eksempel en ny skitrase.

Det ble opprettet kontakt med flere potensielle aktører innen industrijordproduksjon, avfallsdeponieiere og andre potensielle mottakere. Etter lengre tid med forhandlinger fikk vi tilslutt to tilbud. Et tilbud fra «Høst verdien i slam AS» og et tilbud fra «Urdahl Maskin AS» om utlegging av kloakkslam i en ny skøyte-trase på Haslemoen.

Målet med prosjektet:

1. Raskest mulig å få redusert mengden slam i lagune
2. Tilfredsstillende myndighetskrav til bruk og forvaltning av septikkslam»

Det følger videre av notatet av prosjektets mandat var å få en avsetning av ca. 1 000 tonn septikkslam til et godkjent formål. I følge notatet skal 6 ulike leverandører ha blitt kontaktet for å få en lavest mulig pris. Kun to av de kontaktede leverandørene skal ha priset prosjektet.

I følge notatet heter det at:

«Urdahl Maskin AS ble vurdert til å kunne levere den beste prisen selv om vi her måtte benytte oss av medgått tid. Prosjektet var vanskelig å beskrive og det ble av den grunn avtalt at hele prosjektet skulle kjøres på timer i henhold til gjeldende timesatser.»

Videre fremgår det av notatet at:

«I utgangspunktet skulle prosjektet avgrenses til den nye skøytetrasen, men ble utvidet til kjøring i flere deler av skiløypa. Dette ga en betydelig «kostnadssprekk» og en meget positiv avsetning av septikkslam. Vi klarte å få en enhetspris som ble ca. 15 % under kostnaden med å produsere industrijord, samtidig som vi fikk et betydelig løft for skitraséen i Våler kommune.

Den totale prosjektkostnaden ble på kroner 519 750,-...»

Prosjektleder Dahlen oppsummerer prosjektet slik:

«Prosjektet i tall

- *Det ble kjørt ut 1 735 m3 slam tilsvarende 175 lass med traktor og henger*
- *870 km kjøring med traktor og henger*
- *Det ble brukt ca. 12 000 liter diesel i gravearbeider og ca. 8 000 liter diesel i transport av slam ut i løypene. Totalt er det brukt ca. 20 000 liter diesel.»*

2 Revisjonens undersøkelse - metode

Revisor har forsøkt å innhente informasjon i forbindelse med denne undersøkelsen gjennom kontakt med leder for teknisk etat, Audhild Leistad og konst. rådmann Asgeir Rustad i kommunen.

Videre har vi vært i kontakt med de to leverandørene det vises til i notat av 1.9.2012 som ga pristilbud på dette prosjektet.

Videre har revisor kjørt rapporter fra Våler kommunes regnskapssystem for å undersøke hvor mye det har blitt fakturert til det konkrete prosjektet, hvor mye det har blitt fakturert fra leverandør som ble valgt og hvor mye som har blitt fakturert i forbindelse med behandling av slam.

Det er ikke blitt foretatt noen konklusjon av undersøkelsen, da dette ligger utenfor revisors mandat.

3 Revisjonens funn

Innledningsvis vil revisjonen kommentere at vi har bedt kommunen finne frem det som kunne være aktuell dokumentasjon i forbindelse med vår gjennomgang av denne saken. I e-post til fagleder for Vei, vann og avløp, Audhild Leistad som har overtatt stilling etter Kristian Dahlen for området som gjelder vann og avløp og dermed også slamhåndtering, har revisjonen blant annet bedt om å få se følgende:

- dokumentasjon på prisinnhenting, som ble sendt aktuelle leverandører av tjenester for utkjøring av slam jfr. notat av 1.9.2012
- dersom det finnes en saksutredelse i forkant av at dette prosjektet ble igangsatt, ønsket vi å se denne
- de to tilbudene som kom inn; fra «Høst verdien avfall AS» og «Urdal maskin AS»

- dersom det finnes noe vurdering av pris i forkant av tilbudsinnhenting fra kommunen sin side (vurdering av kostnadsramme mm), ønsket vi å se dette
- protokoll for valgt leverandør dersom dette finnes
- vi ønsket å få vite litt om budsjettramme for dette prosjektet, hvor mye var bevilget dette prosjektet og om kommunen hadde tilstrekkelig budsjettgrunnlag/midler for å kunne attestere og anwise fakturaer når det viste seg at prosjektet overskred antatt pris

Den dokumentasjon revisjonen har mottatt, og som kommunen mener er det som finnes av dokumentasjon på denne saken er:

- Notat fra tidligere leder for teknisk enhet, Kristian Dahlen, av 1.9.2012
- Tilbud fra «Høst verdien i avfall» av 19.4.2011 på «Håndtering av langtidslagret slam – tilbud Våler kommune»

Utover dette, har ikke revisjonen funnet annen dokumentasjon enn det vi selv har kjørt ut fra regnskapssystemet (se nærmere om dette nedenfor).

3.1 Kontakt med aktuelle leverandører

Det fremkommer av notatet fra 1.9.2012 at seks navngitte leverandører ble kontaktet for å få lavest mulig pris på avsetning av ca. 1 000 tonn septikkslam. Videre informeres det om at det kun var to leverandører som priset prosjektet. Det foreligger ingen dokumentasjon på at det ble sendt en skriftlig prisforespørsel fra kommunen til de nevnte seks leverandører. Fagleder for vei, vann og avløp har informert revisjonen om at hun i forbindelse med sine forsøk på å finne skriftlig dokumentasjon rundt denne saken, har vært i kontakt med tidligere teknisk sjef. Informasjonen hun har fått er at tidligere teknisk sjef kontaktet de ulike leverandørene muntlig.

Ettersom det ikke finnes noe skriftlig dokumentasjon rundt dette, har revisjonen kontaktet de to leverandørene som leverte tilbud. «Høst verdien i avfall» leverte et skriftlig tilbud til kommunen på håndtering av slam i 2011, og revisjonen kontaktet vedkommende som hadde utformet det skriftlige tilbudet til kommunen.

Revisjonen vil påpeke at tilbudet fra «Høst verdien i avfall» fremstod for oss, som et generelt tilbud på håndtering av slam over en tre års periode, der leverandøren estimerte hvor mye slam de kunne hente ut våren 2011 høsten 2011, i løpet av 2012 og i 2013. Tilbudet knyttet seg ikke konkret til utkjøring av slam til skøytetrase, dessuten er tilbudet fra denne leverandøren fra 19.4.2011, og prosjektet vedrørende slam til skøytetrase ble utført i 2012. Notatet fra 1.9.2012 inneholder derimot ingen informasjon om når de seks leverandørene ble kontaktet.

I samtale med revisjonen opplyser daglig leder i Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») Sveinung Folkvord, at han ble kontaktet av Dahlen per telefon etter at Våler kommune hadde hatt ettersyn fra Mattilsynet og Fylkesmannen. Han orienterte oss om at Dahlen hadde vært i kontakt med Aqua Team AS (rådgivning i forhold til rensing og miljø innen petroleum, vann, avløp, renovasjon og landbasert

industri¹) i forbindelse med krav om lukking av avvik fra Mattilsynet og Fylkesmannen, og at denne rådgiveren har avtale med Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») og hadde anbefalt Dahlen å kontakte de. Folkvord informerte revisjonen om at han var i møte med Dahlen i etterkant av dette og på befarings ved slamanlegget til Våler kommune. Han bekrefter revisjonens forståelse av tilbudet, nemlig at dette var et generelt tilbud/tanker om håndtering av slam over en periode, og ikke et konkret tilbud i forhold til denne aktuelle saken, benyttelse av slam i skøytetråse. Han var ikke kjent med dette konkrete sakstilfellet og sier at han ikke har mottatt noen konkret forespørsel på pris til dette konkrete tilfellet.

Folkvord informerte videre om at Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») sitt tilbud fra 2011 lå «dødt» en lang periode etter at tilbudet ble gitt. Men at de hentet ut slam fra Våler kommune i relativt stor skala i en periode over ca. 2 år. Tjenesten ble da utført i henhold til tilbudet av 19.4.2011, men det ble aldri skrevet noen kontrakt mellom denne leverandøren og Våler kommune. Folkvord oppfattet kommunen fra å være litt preget av «hånd-til-munn» økonomi og bestillingene fra leverandør ble gjort ved behov. Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») ble i hovedsak benyttet av Våler kommune i 2012 og 2013 opplyser Folkvord, dette har revisjonen bekreftet gjennom gjennomgang av Våler kommunes regnskap, herunder leverandørreskontro. Leverandøren ønsket etter hvert større grad av forutsigbarhet i forhold til Våler kommune, og ønsket å inngå en kontrakt med kommunen. Dette har ikke blitt gjort, og kommunen har ikke benyttet seg av denne leverandøren i 2014.

Videre kontaktet revisjonen «Urdahl Maskin AS» som ble leverandøren som utførte tjenesten vedrørende utkjøring av slam til skøytetråse for kommunen. Daglig leder i «Urdahl Maskin AS» informerte revisjonen om at han ble muntlig kontaktet av Dahlen og ga han et muntlig tilbud på utkjøring av slam. Han sier det kan hende han leverte en lapp med tilbudet, men er ikke sikker på dette flere år etter. Noen e-post eller formelt skriftlig tilbud ble ikke levert. På spørsmål fra revisjonen om hvordan ytterligere bestilling fra kommunen ble håndtert, svarer han at dette ble bare avtalt fortløpende under arbeidet.

Ut fra det revisjonen kan se, ble det ikke sendt ut noen skriftlig forespørsel til de nevnte seks leverandører for prisinnhenting på utkjøring av slam til skitråse. Revisjonen har kun vært i kontakt med to av seks leverandører. Slik revisjonen ser det, er det kun den valgte leverandøren av de to leverandørene vi har vært i kontakt med, som ble kontaktet for prisinnhenting konkret for utkjøring av slam til skitråse.

3.2 Leverandør valgt til tross for pris etter medgått tid

I notatet fra 1.9.2012 ble det opplyst om at kommunen valgte «Urdahl Maskin AS» da leverandøren ble vurdert til å levere den beste prisen, selv om kommunen måtte forholde seg til medgått tid.

I det generelle tilbudet fra Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») opererte de med en pris per tonn. De skriver i sitt tilbud at prisen per tonn i «hele perioden» (2011, 2012 og 2013) vil være 329,- eks. mva.

¹ www.aquateam.no

Ut fra faktura ser vi at «Urdahl Maskin AS» opererer med pris per m3, kroner 300,- per m3. Ut fra samtale med Folkvord i Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») er forklaringen på at de operer med pris per tonn, knyttet til deres egne stor anlegg der de har vekt hvor det som kjøres ut fra et avfallsdeponi veies, og prises deretter. Han er kjent med at Våler kommune ikke har vekt ved sitt avfallsdeponi og det forklarer nok hvorfor en mindre leverandør som «Urdahl Maskin AS», uten egen vekt operer med pris per m3. Folkvord mener likevel at pris per tonn og pris per m3 på ferdig lagret slam er mer eller mindre lik per enhet, han mener den er omtrent 1,1 til 1. Ut fra en slik forklaring mener revisjonen at prisen bør være sammenlignbar, og «Urdahl Maskin AS» sitt pristilbud fremstår således som det billigste, uten at revisjonen kan se at Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») har gitt pristilbud på det konkrete tilfellet. I samtale med daglig leder i «Urdahl Maskin AS», forstod revisjonen det som at han kjente til tilbudet fra Norsk Vekstjord («Høst verdien i avfall») når han la inn sitt tilbud. Dette har ikke revisjonen undersøkt ytterligere.

Revisor har gjennom regnskapssystem til Våler kommune funnet to fakturaer knyttet til utkjøring av slam til skøytetråse/skitrase. Den ene fakturaen er på kroner 69 500,- inkl. mva. og den andre er på kroner 649 688,- inkl. mva. Dette utgjør til sammen kroner 719 188,-.

I sitt notat av 1.9.2012 skriver Dahlen at den totale prosjektkostnaden ble på kroner 519 750,- Fakturaen fra «Urdahl Maskin AS» på kroner 649 688,- inkl. mva. er datert 29.9.2012, altså nesten en måned etter at Dahlen skriver om totale kostnader i sitt notat.

Videre noterer revisjonen seg at Dahlen i sitt notat av 1.9.2012 lister opp en fordeling av kostnadene for prosjektet, fordelt på lasting, utkjøring, planering og såing. Fakturaene fra «Urdahl Maskin AS» inneholder ikke noen spesifisering av arbeidet som er utført. Det foreligger heller ingen underdokumentasjon i form av fakturagrunnlag. Faktura viser til antall m3 slam som er tatt ut, til eksempel inneholder faktura på kroner 649 688,- «1722 m3 utkjørt slam til stk. pris 300 – totalt kroner 516 600» utover det er det på denne fakturaen ført utgift til kantslått (opplyst fra leverandør til revisjonen at var nødvendig for å få kjørt ut slam) og utgift til tauing av lastebil (opplyst fra leverandør til revisjonen at kom som følge av at lastebil satt seg fast i slammet og måtte trekkes opp). Faktura inneholder ingen spesifikasjon i forhold til «lasting, utkjøring, planering og såing» som Dahlen viser til i sitt notat, og pris er per m3, ikke per medgått tid som notatet informerer om.

3.3 «...eller toppdekke til eksempel ny skitråse»

I notat av 1.9.2012 heter det som nevnt ovenfor at:

«Krav fra både Fylkesmannen og Mattilsynet resulterte i at vi så snart som mulig måtte få en godkjent avsetning på det ferdigbehandlede slammet. Det er flere bruksområder og begrensninger på slam, men slammet fra vår behandling gir ingen tilfredsstillende hygienisering for å unngå sykdomssmitte til planter. Dette betyr at bruk som dyrkingsmedier eller jordforbedringsmidler i landbruket vårt distrikt blir uaktuelt grunnet risiko for potetcystenematode (PCN). Mulighetene våre lokalt blir da begrenset til bruk av slam til toppdekke på avfallsplasser, industrijordprodusenter eller toppdekke til eksempel en ny skitråse.» (ref. revisjonens utheving av tekst).

Revisjonen har etterspurt kommunen om dokumentasjon på forslag om å benytte slam til ny skitråse. Vi har undersøkt om dette har vært til politisk eller administrativ behandling, men det foreligger så

langt revisjonen kan se, ingen dokumentasjon på dette. Vi har også spurt om dette har vært til overordnet behandling med tanke på bevilgning av penger til et slikt prosjekt. Selv om det i notatet av 1.9.2012 kommer frem at prosjektet ble vesentlig mer omfattende enn antatt i starten, var det uansett anslått utkjøring av slam tilsvarende 1 000 m³ til kroner 300,- per m³. Dette utgjør en anskaffelse tilsvarende 300 000,- som det må avsettes midler til. Ut fra det revisjonen kan se, finnes det ingen dokumentasjon i forhold til bevilgning av penger til et slikt formål.

3.4 Totale kostnader under 15 % av kostanden med å produsere industrijord

Det fremkommer av notatet fra 1.9.2014 at kommunen klarte å få til dette prosjektet til en enhetspris som ble ca. 15 % under kostnaden med å produsere industrijord. Dette er et regnestykke som revisjonen ikke har overprøvd, ettersom notatet og dokumentasjonen rundt dette utsagnet ikke er utdypet noe ytterligere. Likevel virker enhetsprisen på kroner 300,- per m³ utkjørt slam lav, med tanke på at kostnaden omfatter både lasting, utkjøring og planering. Kommunen fikk også som notatet sier «et betydelig løft i skitraseen i Våler kommune» noe som var et positivt tiltak for innbyggerne i kommunen.

3.5 Totale prosjektkostnader – «kostnadssprekk»

Prosjektet var i utgangpunktet avgrenset til den nye skøytetraseen, men ble underveis i prosjektet utvidet til å omfatte flere deler av skiløypa. Dette resulterte i det som i notatet blir beskrevet som «en betydelig kostnadssprekk». Revisjonen har også for utvidelsen av prosjektet bedt om dokumentasjon på administrativ eller politisk behandling av budsjett i forbindelse med en utvidelse av prosjektet, men har ikke fått noe dokumentasjon på dette.

Hele prosjektet har blitt finansiert med inntekter fra andre kommuner som leverte slam til Våler kommunes avfallsdeponi. Således har det ikke påløpt kostnader som har belastet kommunens generelle drift. Det ble i forbindelse med behandling av årsregnskap i 2012 avsatt midler til å dekke fremtidige kostnader i forbindelse med mottak av slam fra andre kommuner.

Behandling av slamavfall fra andre kommuner, holdes utenfor kommunens selvkostregnskap for behandling av eget slamavfall.

3.6 Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser

Regelverket for offentlige anskaffelser (dette dreier seg i første rekke om lov om offentlige anskaffelser² heretter LOA og forskrift om offentlige anskaffelser heretter FOA³) krever at regelverkets gitte prosedyreregler anvendes når det offentlige foretar anskaffelser av varer og tjenester.

² Lov om offentlige anskaffelser av 16. juni 1999 nr. 69

³ Forskrift om offentlige anskaffelser av 7.april 2006 nr. 402

Anskaffelser under kroner 500.000,- skal oppfylle de formelle kravene i forskrift for offentlige anskaffelser (FOA) del I. I hovedsak innebærer dette at pristilbud fra minst tre leverandører skal innhentes der det lar seg gjøre. Videre skal det føres en anskaffelsesprotokoll som angir hvilke leverandører som har levert inn tilbud, hva tilbudet er på, og hvilken leverandør som velges. Protokollen skal signeres.

Anskaffelser under kr 500.000,- skal altså baseres på konkurranse, men her er det frivillig å lyse ut nasjonalt på Doffin. Konkurransen kan gjennomføres ved og for eksempel lyse ut i lokalpresse eller kontakte leverandører direkte for å få konkurrerende tilbud.

Kravet om å føre skriftlig protokoll for alle anskaffelser over kroner 100.000,- ekskl. mva. følger av FOA § 3-2.

Alle anskaffelser over kr 500.000,- ekskl. mva. skal være lyst ut nasjonalt (Doffin) og anbudsprosessen skal oppfylle formelle krav i henhold til FOA del I og II. I Norge har vi en database for offentlige innkjøp (Doffin) som det offentlige skal benytte ved utlysing av anskaffelser over kr 500.000,- ekskl. mva. For anskaffelser over kroner 500.000,- skal det også utarbeides en anskaffelsesprotokoll, denne er noe mer omfattende enn anskaffelsesprotokoll ved anskaffelser under kroner 500.000,-, den skal blant annet inneholde en begrunnelse for hvorfor leverandør som «vinner anbudet» er valgt.

Reglene om beregning av terskelverdier er fastsatt i foa. § 2-3. Bestemmelsen forutsetter at oppdragsgiver må foreta en vurdering av anskaffelsens verdi før anskaffelsen gjennomføres. Dette er også nødvendig for at oppdragsgiver skal kunne vurdere om anskaffelsen kommer over eller under de aktuelle terskelverdiene, og for å kunne fastslå hvilke regler som gjelder for den aktuelle anskaffelsen.

Det fremgår av foa. § 2-3 første ledd at oppdragsgiver må gjøre et anslag over det samlede beløp oppdragsgiver kan komme til å betale ekskl. mva. for de kontrakter som utgjør anskaffelsen. Beregningen skal være holdbar på kunngjøringstidspunktet, eller for anskaffelser som ikke krever kunngjøring, på det tidspunktet oppdragsgiver etter en forsvarlig vurdering av markedet begynner å innhente tilbud, jfr. foa. § 2-3 annet ledd. Om tilbudene i etterkant likevel viser seg å ligge over terskelverdiene, er dette ikke avgjørende hvis oppdragsgiver har foretatt et forsvarlig skjønn.⁴

«Urdahl Maskin AS»

Ved Våler kommune sin anskaffelse av leverandør til å kjøre slam i forbindelse med oppgradering av skøytetrase i skiløpa, hentet kommunen inn pris for utkjøring av 1 000 m³ slam. Kommunen hadde i tilbud fra «Høst verdien i avfall» fra 2011, fått en pris på utkjøring av slam til kroner 329,- per tonn. Ut fra slike beregninger har kommunen i forkant av anskaffelsen hatt mulighet til å anslå en pris på denne anskaffelsen, som ville ligge langt over kroner 100.000,-.

Valget av «Urdahl Maskin AS» som leverandør, med en pris på kroner 300,- per m³, ville gi en pris på 300.000,-. Det er ikke dokumentert fra kommunen sin side at pris ble innhentet fra flere leverandører, og det er ikke ført anskaffelsesprotokoll for denne anskaffelsen.

⁴ Departementets veileder, (2012), pkt. 4.2.2.

Anskaffelsen er å anse som en direkteanskaffelse foretatt i strid med regelverket for offentlige anskaffelser.

«Høst verdien i avfall AS»

Ved kjøp av varer og tjenester som oppdragsgiver gjør «med regelmessige mellomrom», stilles det i foa. § 2-3 ellefte ledd krav om at man tar hensyn til andre kontrakter av «samme type» når terskelverdien beregnes. I motsatt fall ville oppdragsgiver kunne omgå regelverkets krav til konkurranse ved å stadig peke på at anskaffelsene er for små i forhold til terskelverdiene.

Ved vurderingen av om det er tale om kjøp som oppdragsgiver gjør «med regelmessige mellomrom», vil det være relevant å se hen til hvorvidt oppdragsgiver har et vedvarende behov for den angjeldende type varer og tjenester, og i hvilken grad det er klart for oppdragsgiver at det vil bli inngått nye kontrakter av samme type.⁵ Er det tale om varer eller tjenester hvor behovet er uforutsigbart og betinget av individuelle forhold, er dette forhold som taler mot at vilkåret om regelmessighet er oppfylt.⁶

Kommunen kontaktet «Høst verdien i avfall» i 2011 på bakgrunn av pålegg fra Fylkesmannen og Mattilsynet, for å innhente pris på utkjøring av slam. «Høst verdien i avfall» ga i brev av 19.4.2011 et tilbud på utkjøring av slam for en 3-års periode. Det ble aldri inngått noen kontakt med «Høst verdien i avfall», men Våler kommune benyttet seg av denne leverandøren av tjenesten i 2012 og 2013, basert på tilbudet de hadde mottatt. I følge informasjon revisjonen har fremhentet fra Våler kommunes regnskapssystem, kjøpte kommunen tjenester fra «Høst verdien i avfall» for til sammen kroner 488 429,- i 2012, og for til sammen kroner 234 395,- i 2013.

Som nevnt fra regelverket ovenfor, så skal det kjøp av varer og tjenester som oppdragsgiver gjør «med regelmessige mellomrom», i henhold til foa. § 2-3 ellefte ledd tas hensyn til andre kontrakter av «samme type» når terskelverdien beregnes. I og med at Våler kommune har etablert et avfallsdeponi for slam, som krever utkjøring av slammet med jevne mellomrom, er det klart at kommunen har et regelmessig behov for denne tjenesten. Det betyr at kommunen bør lyse ut anskaffelse av tjeneste om utkjøring av slam på Doffin og inngå en kontrakt med leverandør av denne tjenesten i henhold til regelverket om offentlige anskaffelser.

Anskaffelsen er å anse som en direkteanskaffelse foretatt i strid med regelverket for offentlige anskaffelser.

⁵ KOFA sak 13/2011

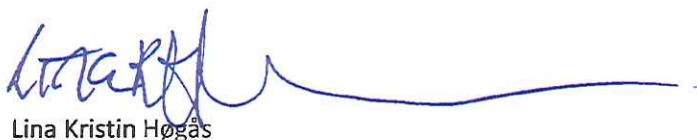
⁶ KOFA sak 297/2011, KOFA sak 312/2010

4 Oppsummering

Prosjektet vedørende utkjøring av slam til skiløype i 2012 må anses som et vellykket prosjekt for kommunen med tanke på at kommunen fikk tømt lagunen for slam i henhold til krav fra Fylkesmannen og Mattilsynet, samtidig som de fikk oppgradert skiløypene noe som må anses positivt dersom var et ønske fra kommunens side.

Proessen rundt anskaffelse i forbindelse med valg av leverandør til å utføre dette oppdraget, er derimot svært dårlig dokumentert og anskaffelsene er gjort i strid med regelverket for offentlige anskaffelser.

Kongsvinger 1.12.2014

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lina Kristin Høgås', followed by a long horizontal flourish.

Lina Kristin Høgås

Oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor